

Cauza C-240/24**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98
alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

27 martie 2024

Organul de trimitere:Notariusz w Krapkowicach Justyna Gawlica – Krapkowice
(Polonia)**Data deciziei de trimitere:**

16 martie 2024

Cu participarea

N.T., O.T., S.T., BNP Paribas Fortis SA/NY

Obiectul procedurii principale

Procedură de retragere sau de modificare a unui certificat european de moștenitor inițiată din proprie inițiativă de un notar în urma contestării efectelor certificatului european de moștenitor de către banca la care a fost prezentat. Plata costurilor aferente acestei proceduri.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Competența unui notar de a formula o cerere de decizie preliminară. Interpretarea articolului 71 alineatul (2) și a articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor (JO 2012, L 201, p. 107). Articolul 267 TFUE.

Întrebările preliminare

1. Articolul 71 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului trebuie interpretat în sensul că autoritatea extrajudiciară care eliberează un certificat european de moștenitor este competentă să formuleze o cerere de decizie preliminară în temeiul articolului 267 TFUE în cadrul unei proceduri de retragere sau modificare a certificatului eliberat?

Iar, în cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare:

2. Articolul 71 alineatul (2) din acest regulament permite obligarea, în temeiul dreptului național, a băncii care nu a fost parte la procedura de eliberare a certificatului european de moștenitor și care nu a solicitat retragerea sau modificarea acestuia, dar a contestat efectele de abilitare ale certificatului care i-a fost prezentat, determinând autoritatea emitentă să inițieze din proprie inițiativă procedura de retragere sau de modificare a certificatului cu participarea băncii respective, la plata costurilor aferente procedurii de retragere sau de modificare a certificatului?

Iar, în cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare:

3. Articolul 69 alineatul (2) din regulamentul menționat trebuie interpretat în sensul că o bancă căreia i se prezintă o copie certificată valabilă a unui certificat european de moștenitor nu este competentă să conteste calitatea de moștenitor a persoanei abilitate prin certificat?

Dispoziții de drept al Uniunii invocate

Regulamentul (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor (JO 2012, L 201, p. 107), în special articolul 69 alineatul (2) și articolul 71 alineatul (2). Articolul 267 TFUE.

Dispoziții naționale invocate

Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (Legea din 14 februarie 1991 privind activitatea notarială)

Articolul 5

1. Pentru îndeplinirea actelor notariale, notarul are dreptul la o remunerație stabilită pe baza unui acord cu părțile la act, care nu poate fi mai mare decât nivelul maxim al onorariului stabilit pentru actul respectiv.

2. Remunerația prevăzută la alineatul 1 nu include cheltuielile de deplasare și alte cheltuieli necesare suportate de notar în legătură cu îndeplinirea actului.

3. Ministrul justiției [...] stabilește, prin ordin, nivelul maxim al onorariilor notariale pentru actele notariale prevăzute la alineatul 1, precum și sumele maxime cu care poate fi majorată remunerația pentru actele notariale îndeplinite în afara biroului notarial, ținând seama de valoarea obiectului și de tipul de act notarial, de complexitatea acestuia, de volumul de muncă al notarului, de timpul petrecut pentru îndeplinirea actului, precum și de interesul public de a garanta un acces adecvat la actele notariale în raporturile de drept civil [...].

Articolul 79

Notarul îndeplinește următoarele acte notariale: [...]

1b) acte privind certificatul european de moștenitor.

Articolul 83

1. Orice persoană interesată poate, în termen de o săptămână de la data notificării motivelor refuzului sau, în cazul în care nu a formulat cererea în termenul prevăzut pentru notificarea motivelor refuzului, de la data la care a fost informată cu privire la refuz, să formuleze o acțiune împotriva refuzului de a se îndeplini actul notarial la Sąd Okręgowy [(Tribunalul Regional, Polonia)] de la sediul biroului notarului care refuză îndeplinirea actului notarial. Acțiunea este introdusă prin intermediul notarului menționat.

Articolul 89

1. Părțile la actul notarial răspund în mod solidar pentru remunerația datorată notarului.

Articolul 95t

Notarul consemnează prin proces-verbal eliberarea, rectificarea, modificarea sau retragerea certificatului european de moștenitor sau suspendarea efectelor acestuia, precum și refuzul de a îndeplini aceste acte. [...]

Articolul 95u

1. Notarul eliberează din oficiu un duplicat al procesului-verbal privind eliberarea sau refuzul eliberării certificatului european de moștenitor, însoțit de instrucțiuni privind căile de atac disponibile [...].

Articolul 95v

În cazul în care constată existența unuia dintre motivele prevăzute în Regulamentul [nr. 650/2012] pentru modificarea sau retragerea certificatului

european de moștenitor, notarul îl poate de asemenea modifica sau retrage din proprie inițiativă.

Articolul 95w

Notarul eliberează din oficiu un duplicat al procesului-verbal privind rectificarea, modificarea sau retragerea certificatului european de moștenitor sau suspendarea efectelor acestuia, precum și refuzul de a îndeplini aceste acte, însoțit de instrucțiuni privind căile de atac disponibile [...].

Articolul 95x

1. Actele notariale privind eliberarea, rectificarea, modificarea, retragerea sau suspendarea efectelor certificatului european de moștenitor pot fi atacate. Dispozițiile articolului 83 se aplică în mod corespunzător.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej z dnia 28 czerwca 2004 r. (Ordinul ministrului justiției din 28 iunie 2004 privind nivelul maxim al onorariilor notariale) (Dz.U. din 2020 poziția 1473).

Articolul 10a alineatul 2a.

Pentru actele aferente certificatului european de moștenitor, cu excepția actelor menționate la [...], onorariul maxim este de 400 de zloți polonezi.

Prezentare pe scurt a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Testatoarea, K.T., cetățean polonez și german, s-a stabilit în Belgia. A fost o femeie necăsătorită fără copii, iar rudele cele mai apropiate erau părinții și sora ei, care aveau reședința în Polonia. Cu puțin timp înainte de a muri, K.T. a mers în Polonia, unde în fața unui notar polonez a întocmit un testament în care a ales legea poloneză și a desemnat-o unic moștenitor pe sora sa. A decedat la 6 februarie 2023, având în continuare reședința obișnuită în Belgia.
- 2 Patrimoniul succesoral din Belgia includea, printre altele, fonduri deținute într-un cont bancar deschis la BNP Paribas Fortis SA/NV (denumită în continuare „banca”). Moștenitoarea s-a adresat unui notar belgian pentru a obține un certificat de moștenitor din Belgia. Totuși, dată fiind aplicabilitatea dreptului polonez, a fost îndrumată către autoritățile poloneze.
- 3 La 22 februarie 2023, la un birou notarial din Krapkowice (Polonia), a fost deschis și citit testamentul. Părinții și sora testatoarei, care era moștenitoarea legală, au încheiat cu această ocazie un acord de alegere a forului în sensul articolului 5 din Regulamentul nr. 650/2012. Ca urmare a procedurii de succesiune, notarul polonez (denumit în continuare „notarul din Krapkowice”) a emis un certificat de moștenitor care o abilita pe sora testatoarei ca unic moștenitor al acesteia. Un

duplicat al acestui act era însoțit de atestatul privind un act autentic în materie de succesiuni, care este anexat la Regulamentul de punere în aplicare nr. 1329/2014 al Comisiei de stabilire a formularelor menționate în Regulamentul nr. 650/2012 (JO 2014, L 359, p. 30). În atestat, notarul din Krapkowice a menționat efectele certificatului de moștenitor eliberat și a indicat caracterul obligatoriu al acestuia în raporturile juridice.

- 4 Banca a solicitat însă moștenitoarei să prezinte un certificat european de moștenitor (denumit în continuare „CEM”). La 5 iulie 2023, notarul din Krapkowice a emis un CEM care o abilita pe sora testatoarei ca unic moștenitor al acesteia. Moștenitoarea a prezentat acest document băncii, care i-a cerut apoi să prezinte o adeverință de la evidența populației care să confirme că testatoarea nu a avut copii și un certificat de moștenitor eliberat de un notar belgian.
- 5 În luna august 2023, moștenitoarea l-a informat cu privire la aceasta pe notarul din Krapkowice, care, la 18 septembrie 2023, le-a explicat moștenitoarei și băncii situația juridică rezultată în urma încheierii acordului de alegere a forului și a emiterii CEM, a refuzat să elibereze orice document de confirmare a regularității eliberării CEM și a informat banca asupra posibilității de a solicita, în temeiul articolului 71 alineatul (2) din Regulamentul nr. 650/2012, retragerea sau modificarea CEM. A precizat că, până la momentul retragerii sau modificării, CEM rămâne obligatoriu.
- 6 Totodată, notarul din Krapkowice a arătat că, în cazul în care vor fi contestate în continuare efectele de abilitare ale CEM eliberat, are în vedere inițierea din proprie inițiativă a procedurii de retragere sau de modificare a CEM. Totodată, acesta a subliniat că inițierea unei astfel de proceduri ar genera costuri procedurale (onorariul notarului, costurile de notificare și costurile cu traducerea).
- 7 La 3 noiembrie 2023, după ce a fost informat de moștenitoare că banca continuă să conteste efectele de abilitare ale CEM și având în vedere lipsa de reacție a băncii, notarul din Krapkowice a inițiat din proprie inițiativă procedura de retragere sau de modificare a CEM cu participarea moștenitoarei, a părinților testatoarei și a băncii. Acesta a stabilit un termen de 6 săptămâni pentru ca participanții la procedură să pună la dispoziția notarului orice informații și documente care ar putea dovedi că CEM nu corespunde realității. Efectele CEM-ului emis nu au fost suspendate.
- 8 Notarul din Krapkowice i-a informat pe participanți că a inițiat această procedură ca urmare a refuzului băncii de a recunoaște efectele de abilitare ale CEM, ceea ce poate însemna că banca ar putea fi în posesia unor informații sau documente necunoscute autorității emitente a CEM care să afecteze conformitatea certificatului cu realitatea; de asemenea, acesta i-a informat pe participanți că rezultatul și desfășurarea procedurii de retragere sau de modificare a CEM vor avea consecințe asupra costurilor suportate de fiecare participant la procedură, care vor fi stabilite în procesul-verbal de încheiere a procedurii. Niciunul dintre

participanții la procedură nu a invocat vreo împrejurare care să indice că CEM nu corespundea realității.

Prezentare pe scurt a motivelor trimiterii preliminare

Practica în aplicarea dispozițiilor privind onorariile notariale

- 9 Acordurile privind onorariul notarilor menționate la articolul 5 alineatul 1 din Legea privind activitatea notarială nu se referă la actele îndeplinite de notar în exercitarea funcției de instanță succesorală, ci la sfera de activitate a notarului legată de întocmirea de contracte. În primul rând, nivelul maxim al onorariului notarului în procedurile de succesiune este simbolic și nu depinde de valoarea patrimoniului succesoral. În procedurile din această categorie nu există posibilitatea unui acord cu părțile în ceea ce privește onorariul notarului și se stabilește de fiecare dată onorariul maxim prevăzut de ordinul [ministrului justiției]. În al doilea rând, în speță, notarul din Krapkowice a inițiat o procedură de drept public, al cărei rezultat ar putea implica fie răspunderea băncii pentru daune-interese, fie răspunderea penală pentru fals în declarații a părților la procedura inițială privind CEM. Natura procedurii și obligația de a rămâne neutru față de părți exclud cu atât mai mult orice acord asupra nivelului onorariului notarului.
- 10 Notarul din Krapkowice subliniază acest aspect, deoarece în trecut, în Concluziile avocatului general Y. Bot prezentate la 17 mai 2017 în cauza C-658/17, WB (punctul 92), au existat observații imprecise cu privire la onorariul care trebuie plătit unui notar polonez pentru îndeplinirea procedurii de emitere a unui certificat de moștenitor.

Prerogativele notarului în procedura națională și motivarea competenței de a adresa întrebări preliminare

- 11 Notarul din Krapkowice precizează că se concentrează asupra competenței unui notar polonez de a adresa întrebări preliminare în contextul unei proceduri de retragere sau de modificare a unui CEM. Trebuie să se facă distincție între această chestiune și calificarea notarului polonez ca instanță în exercitarea altor competențe sau în alte cadre de reglementare.
- 12 În conformitate cu articolul 71 alineatul (2) din Regulamentul 650/2012, legiuitorul polonez impune notarului, în calitate de autoritate emitentă a CEM, obligația legală de a modifica sau de a retrage, inclusiv din proprie inițiativă, certificatul emis în cazul în care acesta nu corespunde realității. Articolul 71 alineatul (2) din Regulamentul 650/2012 prevede în acest sens desfășurarea - din proprie inițiativă sau la cerere - unor proceduri corespunzătoare care să stabilească dacă certificatul corespunde realității, astfel cum reiese din formularea „în situația

în care s-a stabilit că certificatul sau anumite elemente din certificat nu corespund realității”.

- 13 Obiectul procedurii în curs îl constituie aspectul dacă conținutul CEM emis corespunde realității, ca o condiție prealabilă pentru modificarea sau retragerea acestuia și, implicit, pentru înlăturarea efectelor de abilitare ale acestuia în raporturile juridice.
- 14 Se pune întrebarea dacă, în cadrul aprecierii conformității cu realitate a unui CEM de către notar în calitate de autoritate emitentă, acesta exercită, în procedurile de retragere sau de modificare a CEM, atribuții judiciare. Încredințarea de competențe de retragere sau de modificare a unui CEM inclusiv autorităților emitente extrajudiciare implică și obligația de a soluționa litigii atât între participanții la procedura inițială de emitere a CEM, de exemplu în cazul deschiderii cu întârziere a unui testament, cât și în relațiile cu terții față de care moștenitorii abilitați încep să își exercite drepturile și care pot contesta situația juridică reflectată în CEM care la momentul emiterii acestuia nu suscita îndoieli.
- 15 În cazurile de retragere sau de modificare a CEM, toate autoritățile emitente, inclusiv cele extrajudiciare, trebuie să fie pregătite să soluționeze și aspectele litigioase. În lipsa unei astfel de soluționări, ele nu este în măsură să decidă cu privire la retragerea sau modificarea CEM.
- 16 Notarul din Krapkowice arată că, fără acces la infrastructura instituțională prevăzută de dreptul Uniunii pentru autoritățile care exercită atribuții judiciare, precum procedura preliminară, notarul nu își va putea exercita în mod corespunzător atribuțiile de autoritate emitentă și nu va putea asigura conformitatea cu realitate a CEM-urilor emise anterior.
- 17 Această stare de fapt poate afecta negativ în raporturile juridice percepția asupra CEM-urilor emise de autoritățile extrajudiciare. Pentru ca certificatul în sine și efectele pe care le produce în toate statele membre să fie uniforme, este necesar să se asigure uniformitatea instituției autorității emitente. Dacă uniformitatea instituției autorității emitente este compromisă prin introducerea a două categorii de autorități, prima (judiciară) și a doua (extrajudiciară), aceasta va conduce la apariția în sfera actelor juridice a unor CEM de prima și a doua categorie.
- 18 Această problemă nu este rezolvată prin controlul judiciar încredințat de legiuitorul european instanțelor. În fapt, prerogativele instanțelor care examinează căile de atac împotriva deciziilor autorităților emitente se limitează la examinarea corectitudinii verificărilor autorității emitente cu privire la conformitatea cu realitate a CEM și nu se extind la controlul direct al regularității certificatelor și la inițierea unei proceduri din proprie inițiativă cu privire la acest aspect.
- 19 În contextul rolului instanțelor în procedurile privind CEM, notarul din Krapkowice subliniază că majoritatea statelor membre nu au ales să încredințeze atribuțiile de autoritate emitentă exclusiv instanțelor. În Polonia, unde părțile pot alege între instanțe și notari ca autorități emitente, există o preferință evidentă din

partea cetățenilor pentru notari. Dacă notarii polonezi ar trebui să îndrume de fiecare dată părțile către instanță, deoarece, pe termen lung, CEM-urile emise de notari ar deveni CEM-uri de categoria a doua în alte state membre, aceasta ar dăuna intereselor părților.

- 20 Concluzia potrivit căreia autoritatea emitentă care desfășoară procedura de retragere sau de modificare a CEM exercită atribuții judiciare este susținută și de economia regulamentului. La articolul 66 alineatul (5) din Regulamentul 650/2012, legiuitorul european a considerat necesar să introducă o cale procedurală pentru obținerea de probe în alte state membre. Aceasta deoarece, în momentul emiterii CEM, elementele care trebuie certificate nu pot face obiectul unei contestații [articolul 67 alineatul (1) teza a doua litera (a) din Regulamentul 650/2012]. Autoritatea emitentă a CEM nu este, prin urmare, chemată să soluționeze litigii și, prin urmare, în opinia notarului din Krapkowice, nu este o instanță competentă să recurgă la instrumentele de cooperare judiciară în materie civilă destinate instanțelor [a se vedea, totuși, și întrebarea preliminară adresată de Amtsgericht Ldrach, în calitate de autoritate germană emitentă a CEM, examinată în cauza C-187/23, Albausy]. Situația se schimbă însă după emiterea CEM - în faza procedurii de retragere sau de modificare a acestuia, în care autoritatea emitentă trebuie de asemenea să soluționeze litigii. De aceea, la articolul 71 din regulament, legiuitorul nu a repetat o reglementare similară cu articolul 66 alineatul (5) din Regulamentul 650/2012.
- 21 Notarul din Krapkowice consideră că, în speță, exercită atribuții judiciare într-o măsură care justifică prezumția că este competent să formuleze o cerere de decizie preliminară relevantă în vederea luării deciziei de retragere sau de modificare a CEM. Totuși, având în vedere rezultatul procedurilor în cauzele C-658/17, WB, și C-387/20, OKR, a ales să facă din chestiunea competenței de a formula întrebări preliminare obiectul unei întrebări preliminare distincte.

3. Relevanța obiectului celei de a doua și a treia întrebări pentru examinarea cauzei

- 22 Notarul din Krapkowice a inițiat din proprie inițiativă o procedură de clarificare a motivelor de retragere sau de modificare a unui CEM care se găsește în circuitul juridic. Contestarea insistentă de către bancă a efectelor juridice ale CEM-ului care i-a fost prezentat a determinat notarul să creadă că banca avea motive temeinice pentru a pune la îndoială conformitatea cu realitate a CEM-ului în cauză. Din acest motiv și din cauza rolului central al băncii în clarificarea îndoielilor cu privire la situația de fapt, i s-a acordat băncii statutul de participant la procedură.
- 23 Procedura națională se află în faza finală. Totodată, finalizarea procedurii implică plata costurilor acesteia. Aceste costuri constau în onorariile datorate notarului pentru actele îndeplinite în cadrul procedurii, în costurile de efectuare a

traducerilor în limba neerlandeză a corespondenței adresate băncii în cursul procedurii și în costurile de notificare și comunicare.

- 24 Modelul legal al răspunderii solidare a părților la actele notariale, care, din punct de vedere formal, se referă doar la onorariul notarului, iar nu și la alte costuri, este practic, și în cazul acestui onorariu, doar un punct de plecare pentru aplicarea unor reguli uzuale care s-au conturat în ceea ce privește distribuirea între părți a costurilor notariale în sens larg în raporturile juridice.
- 25 Una dintre aceste reguli este suportarea costurilor procedurii succesoriale de către moștenitor. Aceasta se referă însă la costurile procedurilor care sunt, în general, necesare pentru a obține sau a confirma statutul de moștenitor, iar nu neapărat la procedurile de retragere sau de modificare a CEM.
- 26 O altă regulă în materie de distribuire a costurilor este aceea prin care se ține cont de măsura în care participantul în cauză a contribuit la necesitatea îndeplinirii actului respectiv sau la apariția unei părți din costurile acestuia. O variantă calificată a acestei reguli constă în obligarea părții la plata costurilor cauzate de comportamentul său neglijent sau vădit necorespunzător.
- 27 În speță, notarul din Krapkowice, la finalizarea procedurii, va trebui să decidă asupra distribuirii costurilor procedurii în principal între moștenitoarea testamentară abilitată prin CEM și bancă. O altă posibilitate este renunțarea la perceperea costurilor de la părți date fiind împrejurările speței și, în consecință, suportarea acestor costuri de către notar.
- 28 Prin urmare, în speță, este relevantă analiza atitudinii băncii care a determinat inițierea procedurii de retragere sau de modificare a CEM. Ambele întrebări preliminare vizează această analiză în contextul unei decizii privind distribuirea costurilor.
- 29 Prin intermediul celei de a doua întrebări, notarul din Krapkowice urmărește să se stabilească dacă regulamentul permite aplicarea dreptului național în materia costurilor de procedură și nu se opune ca aceste costuri să fie imputate și unei persoane care nu a fost parte la procedura inițială de emitere a CEM, care nu a cerut retragerea sau modificarea acestuia, dar care a devenit parte la procedura de retragere sau de modificare a CEM ca urmare a contestării efectelor de abilitare ale certificatului. Prin urmare, întrebarea se referă la existența în dreptul Uniunii a unui posibil cadru legal pentru reglementarea costurilor în dreptul național sau la exercitarea, la nivelul aplicării dreptului național, a propriei competențe de distribuire a sarcinii costurilor într-un mod care diferă de răspunderea solidară prevăzută de lege.
- 30 În cazul unui răspuns negativ la cea de a doua întrebare, ar fi exclusă obligarea băncii la plata costurilor procedurii. Dacă răspunsul la cea de a doua întrebare ar fi afirmativ, ar trebui, în schimb, să se ia în calcul în ce măsură banca, prin refuzul de a recunoaște efectele de abilitare ale CEM, a încălcat dispozițiile de drept comun. Răspunsul la cea de a treia întrebare va fi determinant, la încheierea

procedurii naționale, pentru a decide în ce măsură ar trebui să fie obligată banca la plata costurilor procedurii, dacă refuzul acesteia de a recunoaște efectele CEM a fost nelegal.

4. Considerații juridice referitoare la obiectul celei de a doua întrebări preliminare

- 31 Aspectul privind cheltuielile de procedură a fost lăsat complet în afara domeniului de aplicare al Regulamentului nr. 650/2012 de către legiuitorul european și se pare că a fost lăsat la nivelul dreptului intern.
- 32 Astfel, se pare că, în cadrul constrângerilor generale ale dreptului Uniunii, modalitatea de reglementare a cheltuielilor de procedură este lăsată la latitudinea legiuitorului național și a practicii autorităților emitente în aplicarea dreptului național. În consecință, se pare că ar fi permisă obligarea, în conformitate cu legislația națională, la plata costurilor a oricărui participant la procedura de retragere sau de modificare a unui CEM.
- 33 Notarul din Krapkowice a considerat banca drept participant, pornind de la premisa că contestarea insistență de către bancă a efectelor de abilitare ale CEM a dat naștere unui interes juridic al băncii în soluționarea procedurii de retragere sau de modificare a certificatului. Astfel, soluția din această cauză va afecta răspunderea potențială a băncii pentru daune-interese ca urmare a contestării. Considerarea băncii ca participant contribuie de asemenea la asigurarea efectivității procedurilor de verificare a motivelor de retragere sau de modificare, care, în stadiul actual de dezvoltare a dreptului Uniunii, ar fi îngreunată fără accesul garantat al autorităților emitente extrajudiciare la infrastructura instituțională, cu precădere Regulamentul 2020/1784. În sfârșit, notarul din Krapkowice consideră că procedura de retragere sau de modificare a CEM ar trebui să fie principalul mod de verificare a conformitatea cu realitate a CEM. Acesta consideră că acordarea statutului de parte băncii este un aspect care trebuie decis în mod definitiv în cadrul procedurilor naționale și, eventual, reexaminat în cadrul unei căi de atac naționale.

5. Considerații juridice referitoare la obiectul celei de a treia întrebări preliminare

- 34 Literatura de specialitate indică două planuri pe care entitățile de drept privat ar fi îndreptățite să refuze să recunoască efectele de abilitare ale unui CEM care le este prezentat. Primul este autonomia voinței, a cărei importanță în acest context este subliniată în principal în doctrina germană. În această perspectivă, entitățile de drept privat trebuie să aibă dreptul de a analiza dacă copia certificată a CEM care le este prezentată demonstrează în mod suficient, în opinia lor, calitatea de moștenitor. Aceste susțineri se bazează, printre altele, pe sublinierea caracterului nenormativ al considerentului (69) teza a treia al Regulamentului 650/2012 și pe

limitarea obligației legale de a recunoaște efectele de abilitare ale unui CEM la autoritățile din statele membre.

- 35 Notarul din Krapkowice contestă teza potrivit căreia obligația de a respecta efectele de abilitare ale CEM vizează exclusiv autoritățile statelor membre. În opinia sa, articolul 69 alineatul (1) din regulament obligă la respectarea acestor efecte în ordinele juridice ale statelor membre, inclusiv de către entitățile de drept privat. În cazul în care legiuitorul european vizează doar statele membre sau autoritățile acestora prin prevederile regulamentului, acest lucru se reflectă în redactarea dispozițiilor formulate (a se vedea articolul 4 din Regulamentul 650/2012).
- 36 Notarul din Krapkowice nu are cunoștință dacă se întâmplă astfel și în sectorul bancar belgian, dar în unele state membre și, în orice caz, în Polonia, există sectoare întregi de prestări de servicii în care entități puternice din punct de vedere economic refuză în mod sistematic și notoriu să acorde prestațiile financiare datorate persoanelor fizice, inclusiv consumatorilor. Notarul din Krapkowice nu este de acord cu propunerile de a se acorda debitorului competența de a evalua dacă creditorul și-a demonstrat în mod corespunzător, din punctul de vedere al acestui debitor, calitatea de moștenitor prin prezentarea unui duplicat al CEM.
- 37 Un al doilea plan pe care efectele de abilitare ale CEM sunt uneori relativizate este însăși natura certificatului, care se presupune că ar fi doar o sursă de prezumție relativă a conformității cu realitatea a situației juridice atestate. Referindu-se în acest context la doctrina germană, notarul din Krapkowice subliniază că, potrivit unei asemenea abordări, în speță, banca ar fi îndreptățită să nu se conformeze conținutului CEM și să îndrume moștenitorul către o procedură judiciară de plată în Belgia.
- 38 Totuși, notarul din Krapkowice subliniază că un CEM care ar constitui doar punctul de plecare al unei proceduri probatorii cu privire la calitatea entității abilitate prin certificat în diferitele state membre ar fi un instrument cu efectivitate redusă. Regulamentul nr. 650/2012 prevede nu numai principiul concentrării competenței într-un singur stat membru, ci și concentrează în statul de emisie a CEM competența pentru desfășurarea procedurilor de retragere sau de modificare a CEM. În consecință, regularitatea certificatului nu poate fi evaluată de autoritățile din alte state membre, incluzând aici și instanțele din statele în care se utilizează certificatul, care sunt ținute de conținutul CEM. Astfel, aceasta este o formă de integrare juridică care merge mai departe de obligația clasică de recunoaștere a hotărârilor. Această perspectivă asupra CEM este de asemenea susținută de structura uniformă a CEM și a efectelor sale în toate statele membre, care nu ar putea fi menținute dacă în fiecare stat membru efectele CEM ar putea fi verificate pe baza normelor locale în materie de probă.
- 39 Prin urmare, regularitatea reflectării în CEM a situației de drept material nu poate fi analizată decât în statul de emisie. Pe de altă parte, în statul de utilizare, CEM îl scutește pe moștenitorul abilitat de sarcina probei în ceea ce privește statutul

certificat într-un mod care este obligatoriu atât pentru participanții la raporturi juridice, cât și pentru instanțele eventual confruntate cu acest aspect ca o chestiune preliminară. Astfel, o bancă ce refuză să recunoască efectele de abilitare ale CEM pare să încalce dispozițiile de drept comun.

DOCUMENT DE LUCRU